

ДОСЛІДЖЕННЯ НЕРВОВО- ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ У ДИТИНИ

I. АНАМНЕЗ ЖИТТЯ:

а) в якому віці дитина почала фіксувати голівку, сидіти, стояти, повзати, ходити; розвиток рухових ф-цій надалі.

б) розвиток мовлення: коли почала «агукати», вимовляти склади, слова, характер мовлення, запас слів.

в) коли дитина почала впізнавати маму, фіксувати погляд, посміхатися, реагувати на звуки та іграшки.

II. ОЦІНКА ВРОДЖЕНИХ БЕЗУМОВНИХ РЕФЛЕКСІВ У ДІТЕЙ ПЕРШИХ 4-Х МІСЯЦІВ ЖИТТЯ.

Оральні рефлекси

До оральних відносять рефлекси, пов'язані з функціонуванням сегментів мозкового стовбура і відповідають за харчування і засвоєння їжі. До них відносять:

- Хоботковий
- Смоктальний
- Пошуковий
- Бабкіна

1. Оральні сегментарні рухові автоматизми:

а)смоктальний рефлекс
(зникає до кінця
першого року)

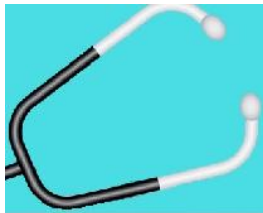
Смоктальний рефлекс

Смоктальний рефлекс новонароджених проявляється вже в перші години після народження малюка і присутній приблизно до року. Визначити смоктальний рефлекс дуже легко: крихітка починає робити активні смоктальні рухи при дотику пальцем до його губ.

б) пошуковий рефлекс (Куссмауля)
(зникає на 3-4 місяці життя, з часом
формується умовна реакція на
зоровий подразник:
дитина пошмавлюється при вигляді
пляшечки з молоком, підготовці
мами до годування)

в) хоботковий рефлекс (зникає на 2-4 місяці);

Хоботковий

При точковому контакті (пальцем) з верхньою губою дитини, скорочується круговий м'яз рота, і дитина складає губи «хоботком». Виражений до 2-3 місяців, потім згасає. Уповільнення згасання хоботкового рефлексу характерно для дітей з ураженням

г) долонно-ротовий рефлекс Бабкіна) (зникає до 3-місячного віку).

Долонно-ротовий (Бабкіна)

Долонно-ротовий (Бабкіна) – якщо легенько натиснути на долоньки дитини одночасно, то він відкриває рот, і голова рухається трохи вперед. Він також безпосередньо пов'язаний з процесом годування. Найбільш яскраво виражений у перші 2 місяці, починаючи з 3-го місяця слабшає і зникає з часом.

2. Спінальні сегментарні рухові автоматизми:

а) хапальний рефлекс (зникає на 2-4 місяці)

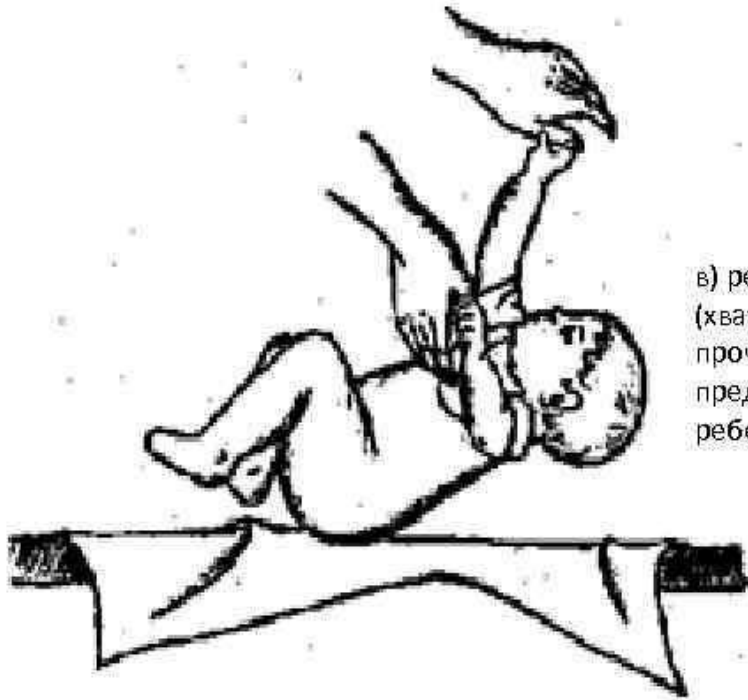

Хапальний

Хапальний (Янішевського і Робінсона) – будь-який предмет, що потрапляє в долоню дитини, він міцно стискає. Захоплення буває досить сильним. Якщо вкласти в долоні новонародженої по пальцю дорослого, таким чином, його цілком можна підняти. Виникає з народження і зберігається до 4-х місяців. Після цього періоду захоплення предметів набуває більш свідомий характер. Також виділяють ще нижній хапальний рефлекс у новонароджених – якщо натиснути на стопу дитини, на основу 2-го пальця, то малюк підтисне всі пальці ноги. Як і верхній, проявляється до 4-х місяців, після згасає

б) рефлекс Робінсона (зникає на 2-4 місяці)

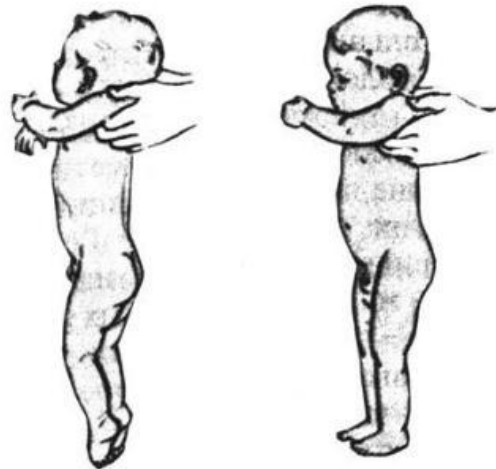

в) рефлекс Робинсона (хватательный) — захватывание и прочное удерживание тонкого предмета, вложенного в руку ребенка;

в) рефлекс опори (зникає у 2-місячному віці)

Рефлекс опори

- До 2 міс
- Лікар утримує дитину в пахвовій ділянці зі спини і одночасно підтримує голову. При торканні стопами до столу, дитина щільно упирається ніжками

г) рефлекс автоматичної ходи (зникає до 4 місяців)

Рефлекс автоматичної ходи

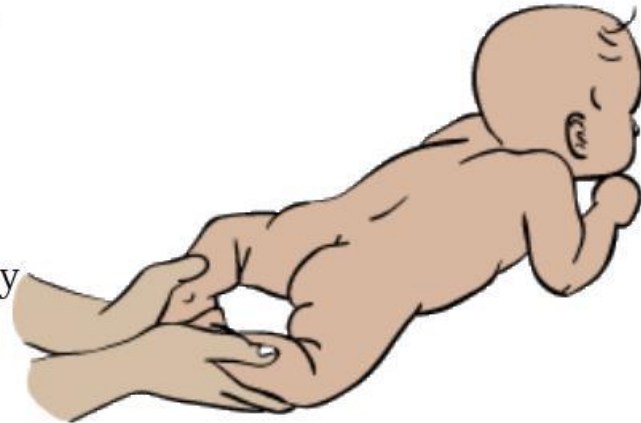
- До 2 міс
- Якщо в стані рефлексу опори тулуб дитини трохи нахилити вперед, то вона робить кроки вперед

д) рефлекс повзання (Бауера) (зникає до 4 місяців)

Рефлекс повзання Бауера

- До 4 міс
- Якщо покласти дитину на живіт, то вона намагається підняти голову і виконати повзаючі рухи, а якщо щільно притиснути руку до ступні дитини, то вона активно від неї відштовхується

ж)рефлекс Галанта (зникає до 4-місячного віку)

Рефлекс Галанта

Рефлекс Галанта - реакція хребта на зовнішній подразник. Якщо провести пальцем по всій довжині хребта, то дитина вигинає спину, розгинаючи при цьому ногу з боку подразника. Проявляється симетрично на обидві сторони. Виникає з 5-6 дня після народження і зберігається до 3-4-х місяців.

з)рефлекс Переса (зникає до 4 місяців)

Рефлекс Переса

Рефлекс Переса — у положенні дитини на животі проводять пальцем по остистих відростках хребта в напрямі від куприка до шиї, що викликає прогинання тулуба, згинання верхніх і нижніх кінцівок, піднімання голови, тазу, а іноді сечовипускання і дефекацію. Цей рефлекс викликає біль, тому його треба досліджувати останнім. Зникає вказаний рефлекс у дітей до 4 міс. життя.

3. Надсегментарні нозологічні автоматизми:

а)

Верхній рефлекс Ландау

- З'являється в 4 міс
- Знаходячись на животі, дитина піднімає голову, верхню частину тулуба і, спираючись руками, утримується в такому положенні

б)

Нижній рефлекс Ландау

- З'являється в 5-6 міс
- Знаходячись на животі, дитина розгинає і піднімає ноги

Примітка. Критерії оцінки безумовних рефлексів:

1. Наявність чи їх відсутність.
2. Симетричність.
3. Час появи і згасання.
4. Сила відповіді, віраженість (живі, ослаблені, підвищені, швидко виснажуються).
5. Відповідно до віку дитини.

III. ОГЛЯД І СПІЛКУВАННЯ З ДИТИНОЮ:

1. Діти 1-го року життя:

а) визначення зорово-орієнтувальних реакцій (2-3 тижні дитина фіксує погляд на яскравому предметі, 1.5-2 місяці – слідкує за рухомим предметом, 4 місяці – впізнає маму (радіє), 5 місяців – впізнає близьких людей за зовнішнім виглядом);

б) визначення слухово-орієнтувальних реакцій (1 місяць – довге слухове зосередження, 2 місяці – повертання голови на слух, 4 місяці – реагує на звук, 5 місяців – впізнає голос мами, розрізняє інтонацію мовлення)

в) оцінка емоціонального стану
(1 місяць – посмішка у відповідь на
розмову дорослого, 2 місяці – довге
зосередження на інших людях,
пожвавлення дитини у відповідь на
спілкування з нею, 6 місяців –
виражає незадоволення чи радість,
8 місяців – копіює дії дорослих)

г) оцінка моторного розвитку (1 місяць – утримує голівку, 4 місяці – повертається на бік, 5 місяців – повертається зі спини на живіт, 6 місяців – сидить, 7 місяців – повзає, 9-10 – стоїть, 1 рік – ходить)

Новонароджений

1 місяць.

4 місяці

1,5 місяці

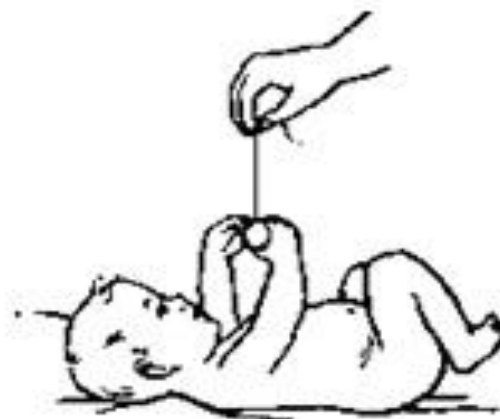
3 місяці

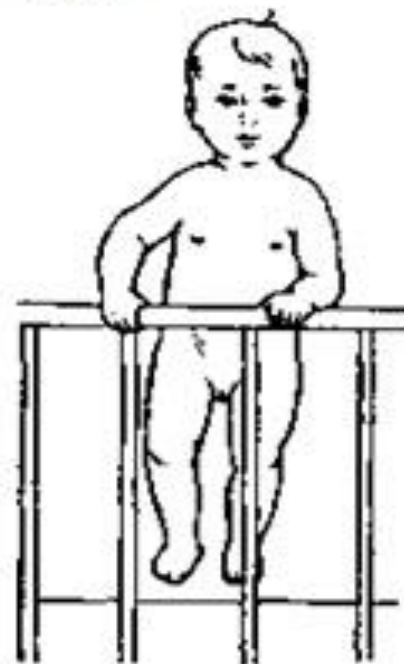
5 місяців

6-7 місяців

6 місяців.

8 місяців

д) оцінка розвитку розуміння мови та її становлення (2 місяці – дитина починає «агукати», 6 місяців – вимовляє окремі склади, 7 місяців – на запитання «де?» шукає і знаходить поглядом предмет, 8 місяців – знає своє ім'я, 10-11 місяців – вимовляє перші слова, за словесною інструкцією виконує різні дії, 12 місяців – вимовляє 10-12 слів, розуміє значення слова «не можна»)

ж) оцінка навичок і вмінь.

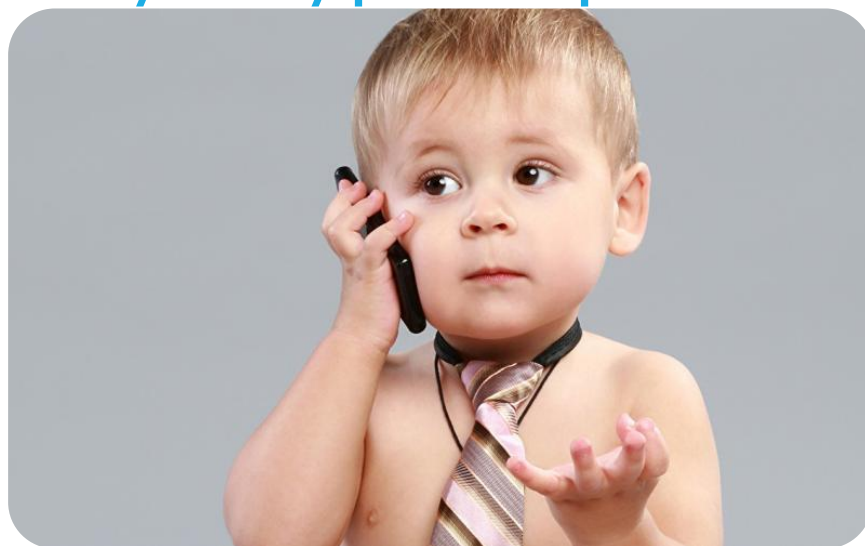
2. Діти старші одного року життя:

- а) оцінка розвитку розуміння мови та активного мовлення;
- б) сенсорний розвиток;
- в) гра та дії з предметами;
- г) оцінка становлення рухової активності, умінь та навичок.

3. Переддошкільний та дошкільний вік:

- а) оцінка моторного розвитку;
- б) зорова координація;
- в) розвиток мовлення;
- г) пізнавальна діяльність;
- д) соціально-культурний розвиток .

IV. ОЦІНКА М'ЯЗОВОГО ТОНУСУ У ДІТЕЙ ПЕРШИХ ЧОТИРЬОХ МІСЯЦІВ ЖИТТЯ (ПЕРЕВАЖАЄ ГІПЕРТОНУС ЗГИНАЧІВ)

УМОВИ ОЦІНКИ НЕРВОВО-ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

1. Дітей першого року життя оглядають в роздягненому вигляді при температурі повітря в кімнаті 22-24 градуси, недоношених на сповивальному столику з підігрівом, суворо дотримуючись гігієнічних норм. Тіло дитини, особливо її обличчя, повинно бути добре освітленим.

2. Рухову активність немовлят оцінюють в різних положеннях: на спині, животі, у вертикальному положенні.

3. Щоб отримати адекватну оцінку нервово-психічного розвитку, слід викликати в неї позитивні емоції, створити доброзичливу обстановку.

4. При вираженому неспокої дитини огляд доцільно перенести.

Приклади:

Дитина 5 днів життя: більшу частину доби спить. Здійнює атетозоподібні рухи, приймає напівзігнуте положення, спостерігається гіпертонус в групі м'язів-згиначів, голосно кричить, наявний ністагм, на звуки реагує здриганням, зміною дихання, викликаються безумовні оральні та спінальні автоматизми.

Завдання: оцінити нервово-психічний розвиток дитини.
Висновок: нервово-психічний розвиток дитини відповідає її вікові.

2. Дитині 1 рік 2 місяці. Ходить, складає пірамідку, вимовляє 8-10 слів, виконує прохання дорослих, знає назви частин тіла і окремих предметів. Легко контактує, дуже рухлива і допитлива. Самостійно їсть.

Завдання: оцінити нервово-психічний розвиток дитини.

Висновок: нервово-психічний розвиток дитини відповідає вікові.

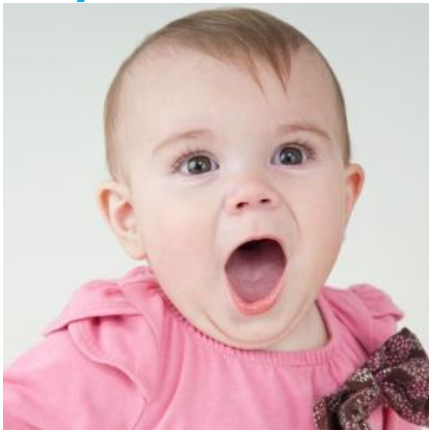
ТЕСТИ

1. У якому віці дитина починає тримати голову?

1. У 1 міс.
2. У 2 міс.
3. У 3 міс.
4. У 4 міс.

2. У якому віці дитина починає «агукати»?

1. У 2 міс.
2. У 3 міс.
3. У 4 міс.
4. У 5 міс.

3. У якому віці дитина починає самотійно сидіти?

1. У 3.5 міс
2. У 5 міс
3. У 6 міс
4. У 7.5 міс
5. У 8 міс

4. У якому віці дитина має лепетати?

1. У 4 міс
2. У 5 міс
3. У 6 міс
4. У 7 міс
5. У 8 міс

5. У якому віці дитина починає ходити?

1. У 8 міс
2. У 9 міс
3. У 10 міс
4. У 11 міс
5. У 11 міс

6. Який мовний запас слів річної дитини?

1. 8-10 слів
2. 18-20 слів
3. 28-30 слів
4. 38-40 слів

7. У якому віці зникає фізіологічний гіпертонус згиначів кінцівок?

1. У 1-2 міс
2. У 2-3 міс
3. У 3-4 міс
4. У 4-5 міс
5. У 5-6 міс

8. У якому віці зникає рефлекс Моро?

1. У 2 міс
2. У 3 міс
3. У 4 міс
4. У 5 міс

9. У якому віці дитина починає плазувати?

1. У 6 міс
2. У 7 міс
3. У 8 міс
4. У 9 міс

10. У якому віці дитина промовляє 8-10 слів?

1. У 8 міс
2. У 9 міс
3. У 10 міс
4. У 11 міс
5. У 12 міс

Еталони відповідей:

1) - 2

2) - 2

3) - 3

4) - 3

5) - 5

6) - 1

7) - 3

8) - 3

9) - 2

10) - 5

